

«Χελιδονίσματα 2015»

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

«Χελιδόνι πέταξε, ήβρε πύργο κι έκατσε

Και χαμοκελάδησε Μάρτη, Μάρτη μου καλέ

Μάρτη, Μάρτη μου καλέ και Απρίλη θαυμαστέ

Όσοι 'μεις οι μαθηταί μαθημένοι είμαστε...»

(παραδοσιακό από τη Ρόδο)

Την Κυριακή 29 Μαρτίου στο άλσος Παγκρατίου στην Αθήνα, το Σάββατο 28 Μαρτίου στη ΧΑΝΘ, την Κυριακή 29 Μαρτίου στη Νέα Παραλία και τη Δευτέρα 30 Μαρτίου στον ίδιο χώρο, θα πραγματοποιηθούν τα «Χελιδονίσματα 2015», που οργανώνει η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Χεληδονίσματα 2015

Υποδεχόμαστε την άνοιξη και τα **Χεληδόνια**

ΑΛΣΟΣ ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ

Κυριακή 29 Μαρτίου ώρες 11:00-14:00

ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΟΥΜΕ **ΦΩΛΙΕΣ** ΓΙΑ ΛΕΥΚΟΧΕΛΙΔΟΝΑ

Με την Αιγίδα του Δήμου Αθηναίων

Με την υποστήριξη του

ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ
STAVROS NIARCHOS FOUNDATION

Διοργάνωση: Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, www.omithologiki.gr

Αθήνα: Θεμιστοκλέους 80, 106 81, Τηλ./Φαξ: 2108228704, 2108227937, info@omithologiki.gr

Θεσσαλονίκη: Κομνηνών 23, 546 24, Τηλ./Φαξ: 2310 244245, thess@omithologiki.gr

Πρόκειται για μία σειρά από εκδηλώσεις που απευθύνονται σε μικρούς και μεγάλους, με στόχο την ευαισθητοποίησή τους σχετικά με τον ερχομό των χελιδονιών. Έτσι, τα παιδιά θα κατασκευάσουν φωλιές από πηλό, καθώς είναι δύσκολο για τα χελιδόνια να βρουν χώμα μέσα στις πόλεις, για να φτιάξουν τη φωλιά τους. Το δώρο αυτό προς τα χελιδόνια, τα οποία μετά από το μακρύ ταξίδι τους θα φθάσουν και πάλι στη χώρα μας, θα γίνει από τα παιδιά και τους γονείς τους. Μετά την προετοιμασία του πηλού και την κατασκευή των φωλιών, θα πρέπει να τις στεγνώσουν, οπότε οι κατοικίες των χελιδονιών θα είναι έτοιμες.

Από την ιστοσελίδα της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας

<http://www.ornithologiki.gr>, αντλούμε ενδιαφέρουσες πληροφορίες για τα χελιδόνια.

Στην Ελλάδα συναντάμε πέντε είδη χελιδονιών. Τα χελιδόνια τρέφονται με έντομα (κουνούπια και μύγες) κ.λ.π. και ταιΐζουν τα μικρά τους με βώλους από έντομα. Διανύουν μία απόσταση 10.000 χ.λ.μ. για να φθάσουν εδώ την άνοιξη, ξεκινώντας από την Αφρική. Τα περισσότερα είδη φτιάχνουν τις φωλιές τους από λάσπη. Το χτίσιμο κάθε φωλιάς μπορεί να διαρκέσει μέχρι 15 ημέρες.

Τα χελιδόνια της Ελλάδας

Όλα τα χελιδόνια που βλέπουμε στον ουρανό δεν είναι ίδια. Διαφέρουν ως προς το στίγμα, το χρώμα, τον τρόπο που φτιάχνουν τη φωλιά τους και το μέρος όπου τα βλέπει κανείς.

- Το Λευκοκελίδονο *Delichon urbicum***
Είναι λευκό στο κάτω μέρος του σώματός του. Στο επάνω μέρος είναι επίσης λευκή η βάση της ουράς (ουροπόγος). Η φωλιά του σε στίγμα και άλλα κτίρια είναι φτιαγμένη με λάσπη και είναι σκεδόν κλειστή εκτός από ένα μικρό άνοιγμα στο επάνω μέρος.
- Το Σταυλοκελίδονο *Hirundo rustica***
Έχει έντονα φαλιδιώδη ουρά και κοκκινωπό λαγύ. Η φωλιά του είναι φτιαγμένη με λάσπη και έχει χάρη και μοιάζει με μια κοίλη ενταλός ανοικτή στο επάνω μέρος.
- Το Μυλοκελίδονο *Cecropis daurica***
Μοιάζει πολύ με το προηγούμενο είδος, αλλά το πάνω μέρος της βάσης της ουράς είναι ανοικτό. Η φωλιά του είναι εντελώς κλειστή με ένα μικρό διάδρομο εισόδου από λάσπη.
- Το Βραχοκελίδονο *Ptyanoprogne rupestris***
Είναι κορεσί και η ουρά του είναι τετραγωνισμένη. Η φωλιά του μοιάζει με του Σταυλοκελιδονίου. Είναι το μοναδικό χελιδόνι που μπορούμε να δούμε τον χειμώνα.
- Το Ουλοκελίδονο *Riparia riparia***
Είναι επίσης κορεσί αλλά το κάτω μέρος του σώματός του λευκό και έχει μια κορεσί λουρίδα στο λαγύ. Πολλά ουλοκελίδονα φτιάχνουν πολύ κοντά τις φωλιές τους και σκεπάζουν από κείες αυλόντες τρύπες στο έδαφος συνήθως κοντά στο νερό.

Η Ορνιθολογική

Η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία είναι περιβαλλοντική, μη κερδοσκοπική οργάνωση με σκοπό τη μελέτη και προστασία των άγριων πουλιών και των βιοτόπων τους στην Ελλάδα, θεωρώντας τα ως βασικά στοιχεία της ελληνικής φύσης. Από το 1982 εργάζεται ώστε να διασφαλίσει ένα βιώσιμο περιβάλλον τόσο για τα πουλιά όσο και για τον άνθρωπο. Το έργο της περιλαμβάνει δράσεις προστασίας, ενημέρωσης και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, αλλά και παρεμβάσεις για κρίσιμα θέματα του φυσικού περιβάλλοντος. Είναι εταίρος της BirdLife International, της μεγαλύτερης παγκόσμιας ομοσπονδίας για την προστασία των πουλιών και των βιοτόπων τους.

Υποδεχόμαστε τα χελιδόνια

Ετοιμάζουμε τις φωλιές τους!

Αθήνα | Γεωμετρικού 80 | 10681
Τηλ. - Fax 210 822 8704 | 210 822 7937
Πάρκο Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης «Α. Τρίτοπου»
Σπίρου Μουστακίδη 25 | 15121
Τηλ. - Fax 210 251 6977
Θεσσαλονίκη | Κορυμνών 25 | 54624
Τηλ. - Fax 2310 244245
www.ornithologiki.gr

Εταίροι: Σπίρος Φίλος | Κώστας Παπαγιάννης, Γεωργίου
Στέλιος Παπαδόπουλος, Διονύσιος Παπαγιάννης, Γεωργίου Αλεξανδρίδης

Τα χελιδόνια αντιμετωπίζουν πολλούς κινδύνους μέχρι να φθάσουν στον προορισμό τους. Πρέπει να διασχίσουν τεράστιες θαλάσσιες αποστάσεις, να κινδυνεύσουν από αρπακτικά πουλιά, να συναντήσουν δύσκολες καιρικές συνθήκες και βέβαια τον άνθρωπο.

Πώς μπορούμε να υποδεχτούμε τα χελιδόνια; Να φτιάξουμε φωλιές, να διατηρούμε τα πάρκα και τους κήπους καθαρά και φιλόξενα, να μην ρυπαίνουμε τους ανοιχτούς χώρους, να ενημερωνόμαστε και να μιλάμε για την προστασία της

πανίδας στην πατρίδα μας.

Τα χελιδόνια δεν είναι αγαπητά στον άνθρωπο μόνον επειδή καταναλώνουν κουνούπια, μύγες και άλλα έντομα. Αλλά και επειδή είναι προάγγελοι τη άνοιξης. Ο λαός μας πιστεύει ότι τα χελιδόνια και οι κούκοι φέρνουν την άνοιξη. Σύμφωνα με τη λαογραφία, τα παιδιά την ημέρα του Ευαγγελισμού βγάζουν από τα χέρια τους τον Μάρτη (τα βραχιολάκια με την κόκκινη και άσπρη κλωστή που θεωρούσαν ότι είναι αποτρεπτικά για τις ασθένειες) και τον αφήνουν πάνω σε λουλούδια και δέντρα για να τα πάρουν τα χελιδόνια, ως υλικό για την φωλιά τους. Εντωμεταξύ στις αρχές του Μάρτη τα παιδιά κρατώντας ένα ξύλινο χελιδόνι, στερεωμένο σε ξύλινη βάση, έλεγαν τα κάλαντα της Άνοιξης, τα Χελιδονίσματα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα χελιδόνια ως προάγγελοι της Άνοιξης, απεικονίζονται και στην τοιχογραφία του Ακρωτηρίου Θήρας, που εκτίθεται στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο. Όπως σημειώνεται στην ιστοσελίδα του Μουσείου, <http://www.namuseum.gr/collections/prehistorical/thera/thera01-gr.html> : «Πρόκειται για τη μοναδική τοιχογραφία του Ακρωτηρίου Θήρας, που βρέθηκε ολόκληρη στη θέση της να κοσμεί τρεις τοίχους του ίδιου δωματίου. Δωμάτιο Δ2, Συγκρότημα Δ. Ακρωτήρι Θήρας, 16ος αι. π.Χ. Εικονίζεται βραχώδες τοπίο της Θήρας, πριν από την έκρηξη του ηφαιστείου. Οι κορυφές και οι πλαγιές των βράχων καλύπτονται από ερυθρούς, ανθισμένους ή μισανοιγμένους κρίνους με κίτρινους στήμονες. Οι κρίνοι φύονται ανά τρεις από τα κόκκινα ή γκρίζα ηφαιστειογενή βράχια. Παιχνιδιάρικα, γεμάτα ζωή χελιδόνια... απεικονίζουν συμβολικά την αναγέννηση της φύσης».

«Ἦρθ' ο Μάρτης ο καλός κι ο Απρίλης δροσερός
Ἦρθανε τρία πουλάκια και καθίσαν στα κλαδάκια
Ἦρθε, ἦρθε η χελιδόνα, ἦρθε, ἦρθε η μελιδόνα».
(παραδοσιακό από τη Φθιώτιδα).

Κατερίνα Χουζούρη